

OSBY
KOMMUN

God ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv och resultatreserv

Riktlinjer

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Framtagen av: Ekonomichef
Uppdaterad: 2025-08-15

Beslutsdatum: 2025-12-08 § 154
Dokumentansvarig: Ekonomichef
Diarienummer: KS 2025-635
Giltighetstid: Tillsvidare

Innehåll

1	God ekonomisk hushållning	3
1.1	Verksamhetsmål.....	3
1.2	Långsiktiga finansiella mål	3
1.2.1	Mål - Resultat	4
1.2.2	Mål - Självfinansiering	4
1.2.3	Mål - Soliditet.....	4
1.2.4	Mål - Skuldsättning.....	4
2	Resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER) och	5
2.1	Resultatutjämningsreserv (RUR).....	5
2.1.1	Disponering av resultatutjämningsreserv (RUR)	5
2.2	Resultatreserv (RER)	5
2.2.1	Reservering	6
2.2.2	Disponering	6
2.2.3	Beslut.....	6
2.2.4	Redovisning.....	7
3	Övrigt	7

1 God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen 11 kap 1 § ska kommunfullmäktige besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

God ekonomisk hushållning handlar om långsiktighet i planering och beslut och kännetecknas av att en kommun med i princip obegränsad livslängd inte ska förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Kommunen ska ständigt sträva efter en långsiktigt hållbar utveckling, där såväl sociala, miljömässiga som ekonomiska perspektiv beaktas.

Som allmän utgångspunkt för god ekonomisk hushållning gäller att varje generation själv ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Kommande generationer ska inte betala för det som tidigare generationer har förbrukat. På samma sätt ska inte dagens generation betala för kommande generationers behov.

Vid sidan av rent ekonomiska och finansiella effekter är det viktigt att betona att begreppet god ekonomisk hushållning även avser en god verksamhetskushållning.

God ekonomisk hushållning handlar om att styra kommunens ekonomi och verksamhet i både ett kortare och ett längre perspektiv. Kommunen ska anta verksamhetsmål och finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. De finansiella målen syftar till att betona att ekonomin sätter ramarna för verksamhetens omfattning.

1.1 Verksamhetsmål

Kommunen ska, enligt kommunallagen, ange verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsperspektivet syftar till att kommunen ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt det vill säga anpassad till efterfrågan, behov och politiska prioriteringar. Det kräver ett fungerande samspel mellan resurser, prestationer, resultat och effekter.

Verksamhetsmål beslutas i enlighet med kommunens styrmodell och utgår från kommunens vision och strategiska inriktningar. De verksamhetsmål som beslutas utgör riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

1.2 Långsiktiga finansiella mål

De finansiella målen finns för att betona att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar, även om det kan medföra att de i budgeten angivna verksamhetsmålen inte kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål ska styrelsen/nämnden agera så att budgetramen inte överskrids.

Dessa riktlinjer innehåller långsiktiga finansiella mål som anger riktningen för kommunens finansiella utveckling. Kortsiktiga finansiella mål fastställs

årligen av kommunfullmäktige i kommunens budget och ska syfta till att uppnå de långsiktiga finansiella målen.

1.2.1 Mål - Resultat

Resultatet ska uppgå till minst 2% av skatter, utjämning och generella statsbidrag under en rullande femårsperiod.

En grundläggande förutsättning för en långsiktigt hållbar ekonomi är en balans mellan intäkter och kostnader. Hur högt resultat kommunen ska planera för beror bland annat på omfattningen av planerade investeringar. Resultatmålet ska i budget och flerårsplan anpassas så att målen om självfinansiering och skuldsättning uppnås. För att kunna finansiera investeringar med egna medel och möjliggöra amortering behövs i regel en högre resultatnivå än 2% av skatter, utjämning och generella statsbidrag.

1.2.2 Mål - Självfinansiering

Kommunens självfinansieringsgrad ska uppgå till minst 100% under en rullande femårsperiod.

Samtliga investeringar inom den skattefinansierade verksamheten finansieras inom ramen för resultat och avskrivningar under en rullande femårsperiod. Kommunen ska ha en investeringsplan som omfattar minst 10 år för att säkerställa att målet uppnås.

1.2.3 Mål - Soliditet

Soliditeten inklusive samtliga pensionsåtaganden ska uppgå till minst 25% och ha en ökande trend.

Soliditeten beskriver kommunen långsiktiga handlingsutrymme och kapacitet. En soliditet på 100% betyder att alla tillgångar är finansierade med egna medel. En soliditet på 25% innebär därmed att 75% av tillgångarna är finansierade med skulder av olika slag.

1.2.4 Mål - Skuldsättning

Skuldsättningen ska minska.

Vid beslut om investeringar som kräver nyupplåning ska samtidigt en amorteringsplan beslutas.

Kommunen ska ha en investeringsplan som omfattar minst 10 år för att säkerställa att målet kan uppnås och att upptagna lån kan återbetalas i takt med att de tillgångar kommunen fattat beslut att låna till skrivs av. Återbetalning av lån ska klargöras i samband med att beslut om investeringsplan och upplåning fattas.

Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad

2 Resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER) och

2.1 Resultatutjämningsreserv (RUR)

Syftet med RUR var att jämna ut naturliga svängningar i skatteintäkter över konjunkturcykler. RUR avvecklas i samband med ny lagstiftning som gäller från och med räkenskapsåret 2024.

Det är inte längre möjligt att avsätta medel till RUR. Kvarvarande RUR får behållas och nyttjas till utgången av 2033.

2.1.1 Disponering av resultatutjämningsreserv (RUR)

Huvudregeln är att disposition från RUR får göras för att täcka ett negativt balanskravsresultat som uppstått genom en lägre skatteunderlagsökning till följd av lågkonjunktur.

Bedömningen av konjunktorens effekt på intäkterna görs genom att jämföra aktuellt års ökning av skatteunderlaget i landet med den genomsnittliga ökningen under den senaste 10-årsperioden. Om det aktuella årets skatteunderlagsutveckling understiger genomsnittet för de 10 senaste åren kan disposition från RUR ske.

Disposition från RUR kan också göras för att täcka ett negativt balanskravsresultat som uppstått på grund av annan negativ påverkan på kommunens ekonomi (såsom exempelvis inflation).

Beslut om disponering av medel fattas av kommunfullmäktige. Om medel från RUR har använts ska det anges i förvaltningsberättelsen till vad de nyttjats.

Beslut om användning av medel fattas i första hand i samband med beslut om budget, men kan också fattas under året.

I samband med årsredovisningen fastställs en eventuell användning av medel, oavsett om användning budgeterats eller ej.

2.2 Resultatreserv (RER)

Från och med räkenskapsåret 2024 finns möjlighet att reservera medel till en resultatreserv (RER).

Syftet med resultatreserven (RER) är att möjliggöra för kommunen att avsätta delar av överskottet under goda ekonomiska tider för att skapa en ekonomisk buffert. Denna buffert kan sedan användas vid framtida negativa balanskravsresultat, vilket bidrar till en stabil och långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling.

En förutsättning för att reservering ska kunna ske är att balanskravet uppnås och att det egna kapitalet inklusive reserven ökar. Det är endast nya, upparbetade överskott som kan reserveras.

2.2.1 Reservering

Enligt lagstiftningen kan reservering av medel till RER göras med högst det belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar som överstiger:

- En procent av summan av skatteintäkter och generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning eller
- Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning om en kommun har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Lokala riktlinjer

För att göra en avsättning till resultatreserv ska årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar överstiga:

1. Resultatmättet om två procent av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
och
2. Budgeterad resultatnivå i procent av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.

Endast den del av resultatet som överstiger resultatnivåerna i punkt 1 och 2 ovan kan sättas av till RER och viss del kan öronmärkas för särskilda framtida ändamål.

Om årets resultat och årets resultat efter balanskravsjusteringar överstiger både resultatmättet om två procent av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning och budgeterat resultat ska utvärdering göras för att pröva om det, utifrån kommunens övriga finansiella förutsättningar, är lämpligt att avsätta medel till RER.

Den del av resultatet som krävs för att uppnå i budget och flerårsplan beslutad självfinansieringsgrad av investeringar och beslutad amortering får inte avsättas till RER.

2.2.2 Disponering

En disponering ur RER får inte hämma åtgärder som är viktiga att genomföra för att effektivisera verksamheten. RER får inte heller användas för att göra kortsiktiga förändringar av skattesatsen.

Disponering från resultatreserven (RER) får endast göras om balanskravsresultatet är negativt. Reserven får användas för att nå upp till ett nollresultat i balanskravsutredningen.

All disponering från RER måste bidra till att uppnå god ekonomisk hushållning i enlighet med denna riktlinje.

2.2.3 Beslut

Beslut om disponering av medel fattas av kommunfullmäktige.

Beslut om användning av medel fattas i första hand i samband med beslut om budget, men kan också fattas under året.

I samband med årsredovisningen fastställs en eventuell användning av medel, oavsett om användning budgeterats eller ej.

2.2.4 Redovisning

Reservering till eller disposition från RER påverkar inte kommunens resultat utan sker som en särskild specifikation av kommunens egna kapital i årsredovisningen. Om medel från RER har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.

3 Övrigt

Riktlinjerna bör revideras varje mandatperiod för att harmonisera med övriga ekonomiska styrprinciper.

Utöver dessa riktlinjer finns andra styrdokument som, utöver de lagar och förordningar som styr kommunen, ligger till grund för hur kommunens olika verksamheter ska agera.